

Fellesforbundet

Årsberetning og regnskap 2017

17
9324
58
70

ÅRSBERETNING 2017

1. Virksomhetens art

Forbundets virkeområde er innenfor bransjer knyttet opp til tekstil-, trikotasje-, konfeksjons-, sko-, lær- og sportsartikkelindustrien, seilmakere, pelsbedrifter, garveribedrifter, landbruk, skogbruk, oppdrettsnæring, byggevirksomhet, bygge industri, elektroteknisk industri, mekanisk industri, skipsindustri, on- og offshoreindustri, flyrelatert virksomhet, treforedling, gjenvinning, bilservice, grafisk industri, aviser og avistrykkerier, kartonasje- og emballasjebedrifter, media- og kommunikasjonsindustri, overnattings-, serverings-/cateringvirksomhet og områder som er beslektet med disse. I tillegg hører arbeidsmarkedsbedriftene og VTA-bedrifter (varig tilrettelagt arbeid) inn under forbundets virkeområde.

Forbundet organiserer også:

- arbeidstakere innenfor nye fag, yrker og bransjer som skapes av samfunnsutviklingen eller av den teknologiske utviklingen, og som har forankring i næringer, bransjer og bedrifter som er knyttet til forbundets nåværende virkeområde
- elever i videregående opplæring og studenter som tar høyere utdanning innenfor forbundets virkeområde

Fellesforbundet har hovedkontor i Oslo med distriktskontorer i Sarpsborg, Oslo, Moelv, Drammen, Tønsberg, Porsgrunn, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Molde, Trondheim, Steinkjer, Bodø og Tromsø.

2. Fortsatt drift

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Forbundsstyret bekrefter at forutsetningen er til stede. Til grunn for dette ligger resultatprognoser for året 2018 og langsiktige prognoser for årene fremover. Forbundet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

3. Arbeidsmiljø og personale

Fellesforbundets internkontrollsystem sørger for at vi får en årlig systematisk gjennomgang av ulike sider ved helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (HMS) og personalsituasjonen i Fellesforbundet. Det gjennomføres årlige vernerunder og rullering av interne handlingsplaner. Dette gir viktig informasjon og danner grunnlag for å utarbeide konkrete planer for oppfølging og forbedring av arbeidsmiljøet.

Som IA-bedrift avsettes det tid og midler til forebygging av sykefravær. Forebygging av sykefravær har vært et prioritert område de siste årene og målet i forbundets IA-plan er at sykefraværet skal være lavere enn 5,1 %. I 2017 har sykefraværet økt med 1,1 % til 6,4 %. Dette skyldes i hovedsak langtidsfravær. Arbeidsmiljøutvalget (AMU) følger opp sykefraværet i sine møter. Sykefraværet utgjør 2 567 dagsverk av total arbeidstid. Det er ikke rapportert om alvorlige arbeidsulykker. For ansatte som i tidligere jobber kan ha vært eksponert for asbeststøv og ansatte som ved besøk på

arbeidsplasser kan bli utsatt for dette er der lagt opp til en oppfølging av disse i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

I 2017 ble forbundets etiske retningslinjer revidert og de er nå gjort gjeldende for hele organisasjonen. Retningslinjene slår bl.a. fast at «*det er nulltoleranse for mobbing og trakassering, herunder uønsket seksuell oppmerksomhet, og kjøp av seksuelle tjenester*» og at «*det er uakseptabelt å møte på jobb påvirket av enhver form for rusmidler.*» Fellesforbundet er medlem av AKAN kompetansesenter (arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk) og har et eget AKAN-utvalg.

Fellesforbundet er medlem av Arbeiderbevegelsens arbeidsgiverforening. Medvirkning og medbestemmelse ivaretas igjennom faste partssammensatte møter. Fellesforbundet har godt samarbeid med både bedriftshelsetjenesten og andre naturlige samarbeidspartnere.

4. Likestilling og diskriminering

Fellesforbundet har i sin formålsparagraf definert at organisasjonen skal arbeide for:

Forbundet skal gjennom et nasjonalt og internasjonalt faglig og politisk engasjement, basert på ideen om den demokratiske sosialismen, sørge for økonomisk og sosial utjevning, gode og velfungerende velferdsordninger og levekår til beste for arbeidstakere uavhengig av kjønn, seksuell legning, etnisitet, livssyn, bosted og kulturell bakgrunn.

I arbeidet for å hindre diskriminering legger Fellesforbundet følgende prinsipper og retningslinjer til grunn:

- *at alle skal ha samme rettigheter, muligheter og tilbud, uavhengig av kjønn, alder og kulturell og sosial bakgrunn*
- *at ingen har rett til å trakassere andre på grunnlag av kjønn, seksuell legning, hudfarge, kulturell bakgrunn, religion eller politisk oppfatning*
- *at utnytting av arbeidskraft gjennom sosial dumping anses som en trussel mot likeverd*

Av Fellesforbundets 98 225 yrkesaktive medlemmer er 17,1 % kvinner per 31.12.2017.

Representantskapet har en kvinneandel på 23 % og forbundsstyret har en kvinneandel på 22 %. Den landsmøtevalgte ledelsen består av fem menn og to kvinner.

Den administrative ledelsen består av 17 personer og kvinneandelen er 29 %, dvs. en liten endring fra i fjor. I administrasjonen som helhet er det 63 % menn og 37 % kvinner. Dette har vært relativt stabilt gjennom flere år. Fellesforbundet ønsker et mangfold på arbeidsplassen som gjenspeiler befolkningen med hensyn til kjønn, alder, funksjonsevne og flerkulturell bakgrunn. Dette vektlegges også ved rekruttering og utforming av stillingsannonser, samt i vårt arbeid for å være en rasismefri sone.

Fellesforbundet som arbeidsgiver er pålagt en aktivitet- og redegjørelsesplikt iht. likestillings- og diskrimineringslovverket. Resultatet av dette arbeidet nedfelles i en rapport som vedlegges vår årlige personalstatistikk og som inngår i den systematiske internkontrollgjennomgangen i forbundet. Rapporten er tilgjengelig på våre hjemmesider.

5. Miljø

Fellesforbundet har som et av sine formål definert at vi skal arbeide aktivt for å opprette og bevare et rent ytre miljø både nasjonalt og globalt. Avfallet blir kildesortert og det er avtale med renovasjonsfirma for regelmessig avfallshåndtering.

6. Framtidig utvikling

Fellesforbundets virksomhet er en non-profit virksomhet hvor forbundets økonomiske ressurser brukes til å fremme medlemmenes interesser i samsvar med forbundets vedtekter.

Veksten i norsk økonomi har tatt seg opp den siste tiden. Sysselsettingen har økt og arbeidsledigheten har avtatt. Arbeidsmarkedet har hatt en positiv utvikling. Det er utsikter til at oppgangen i norsk økonomi fortsetter de neste årene.

Hos Norges handelspartnere har den økonomiske veksten tatt seg opp de siste årene, og arbeidsledigheten har falt. Det er utsikter til at den økonomiske veksten internasjonalt blir god i årene framover.

Forbundet er opptatt av at det arbeides kontinuerlig og godt med organisasjonsbygging. Vi mener bl.a. at dette, sammen med utsiktene for økende økonomisk vekst både innenlands og utenlands, kan gi forbundet gode muligheter for en god utvikling.

7. Resultat, investeringer, finansiering og likviditet

Fellesforbundets årsresultat for 2017 er MNOK 105,1. De største driftsinntektene påvirkes av medlemsutvikling og lønnsutviklingen til forbundets medlemmer. I 2017 registreres en mindre nedgang i fullt betalende medlemmer på 555. Medlemmene har hatt en positiv lønnsutvikling slik at årets regnskap viser en økning i kontingentinntektene på MNOK 14,4 sammenlignet med 2016.

Ikke yrkesaktive medlemmer fritas for kontingent dersom de har minst 25 års sammenhengende medlemskap i forbund tilsluttet Landsorganisasjonen og får dermed dekket nærmere angitte forsikringsordninger vederlagsfritt. Lav premiere regulering og lav turnover i 2017 medførte at bokført forpliktelse økte med MNOK 1,9, dette er ført som en kostnad i årets regnskap.

Det ble utbetalt MNOK 24,4 i tilskudd til avdelingene i 2017, en økning på MNOK 1,6 sammenlignet med 2016.

Fellesforbundet har mange og omfattende juridiske saker for medlemmer som gjelder lønns- og arbeidsvilkår. Driftskostnadene til juridisk bistand og reiseaktivitet knyttet til de juridiske sakene ble belastet årets regnskap med MNOK 8,4. I 2017 har forbundet vunnet frem i mange av sakene og mottatt MNOK 4,7 i tilkjente saksomkostninger. Nettokostnaden for juridiske saker er MNOK 3,7 en nedgang på MNOK 4,5 fra 2016.

Fellesforbundet har ikke egne forsknings- eller utviklingsaktiviteter.

Resultat netto finans var i 2017 på MNOK 92 en reduksjon på MNOK 72 fra 2016. Finansinntekter i 2017 er MNOK 95,2 lavere enn for 2016. Resultatet i 2016 er påvirket av salg av aksjene i Bank 1 Oslo og Akershus AS.

Fellesforbundets bankbeholdning per 31.12.2017 var MNOK 1 034. Inkludert er to innskudd på MNOK 304,9 og MNOK 151,6, begge til fastrente med binding i 12 mnd., og to innskudd på MNOK 102,6 og MNOK 105,7 til særvilkår. Forbundet har plassert MNOK 1 245 til aktiv forvaltning for å oppnå en bedre avkastning på forbundets midler. Pengeplasseringene til aktiv forvaltning er bokført etter laveste verdis prinsipp. Ikke bokførte urealiserte gevinster var MNOK 271,7 ved utgangen av 2017. Plasseringene har en spredning i ulike aktiva klasser (aksjer og rentebærende verdipapirer), herunder også fordeling mellom norske og internasjonale kapitalmarkeder. Forbundet har en langsiktig tidshorisont på plasseringene og over tid bidrar spredningen til reduksjon av den totale risikoen.

Fellesforbundet har en kortsiktig gjeld på MNOK 51,8 hvorav MNOK 16,7 er avdelingenes andel av kontingent for desember og MNOK 8,9 er skyldig skatt og arbeidsgiveravgift. Forbundets egenkapital er på MNOK 2 204 noe som tilsvarer en egenkapitalandel på 84 %.

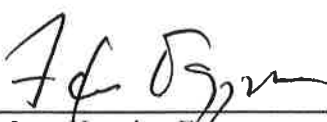
8. Årsresultat og disponeringer

Forbundsstyret foreslår følgende disponering av årsresultatet i Fellesforbundet:

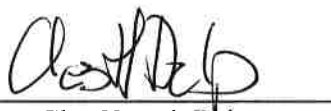
Tilført annen egenkapital	TNOK	105 138
Tilført annen egenkapital ved estimatavvik	TNOK	8 886
<u>Totalt disponert</u>	<u>TNOK</u>	<u>114 024</u>

31. desember 2017

Oslo, 29. mai 2018

Jørn-Henning Eggum
Forbundsleder

Steinar Krogstad
Nestleder

Clas Haarek Delp
Forbundssekretær

Hege Skulstad Espe
Forbundssekretær

Kine Asper
Forbundssekretær

Knut Antvåg Øygard
Forbundssekretær

Per Skau
Forbundssekretær

Arild Håvik

Atle Tranøy

Bjørn Gottschlich

Bjørn Inge Fossmo

Bjørn Sigurd Svinger

Cecilie Søllesvik

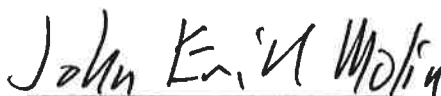
Christian Justnes

Endre Lie

Håkon Waastad Gillerhaugen

John Erik Molin

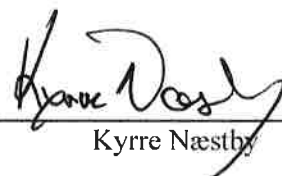
Julie Wilhelmsen

Kristian Mork

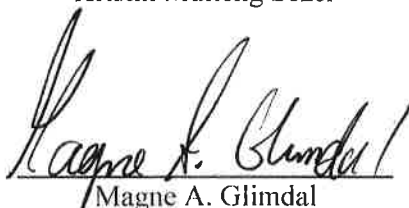
Kristin Mulleng Sezer

Kyrre Næstby

Mads Wiik Kleven

Magne A. Glimdal

Paul R. Kristiansen

Richard Storevik

Roald Stykket

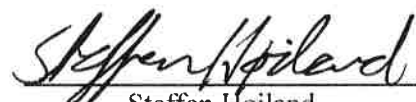
Roar Abrahamsen

Rolf Geir Hillestad

Sisilie Benjaminsen

Steffen Høiland

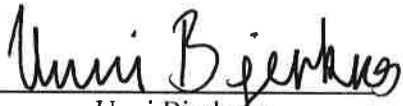
Stig Jarle Hansen

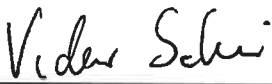

Svein Erik Veie

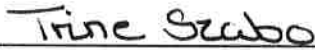

Tommy Rannov Nystad

Unni Bjerknes

Vidar Schei

Terje Johansen

Trine Szabo

Resultatregnskap

Beløp vises i tusen kr	Note	2017	2016
Driftsinntekter			
Kontingentinntekter		459 212	444 778
Annen driftsinntekt		53 419	56 847
Sum driftsinntekter		<u>512 631</u>	<u>501 625</u>
Driftskostnader			
Forsikrings- og kontingentkostnad		209 817	252 758
Lønnskostnad	2	120 577	124 824
Avskrivning	8	4 454	5 825
Annen driftskostnad	18	140 273	145 917
Sum driftskostnader		<u>475 121</u>	<u>529 324</u>
Driftsresultat før tilskudd til avdelingene		<u>37 511</u>	<u>-27 700</u>
Tilskudd til avdelingene		<u>24 377</u>	<u>22 803</u>
Driftsresultat etter tilskudd til avdelingene		<u>13 133</u>	<u>-50 503</u>
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	16	68	356
Annen finansinntekt	10	97 322	174 597
Nedskrivning av finansielle eiendeler		631	2 436
Annen finanskostnad		4 754	8 485
Netto finansposter		<u>92 005</u>	<u>164 032</u>
Årsresultat		<u>105 138</u>	<u>113 530</u>
Overføringer og disponeringer			
Overføringer annen egenkapital	17	<u>105 138</u>	<u>113 530</u>
Sum disponert		<u>105 138</u>	<u>113 530</u>

Balanse

Beløp vises i tusen kr	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
<i>Varige driftsmidler</i>			
Tomter, bygninger m.m	7	100	100
Påkostning leide lokaler	7	1 740	2 302
Driftsløsøre, inventar, verktøy ol	7	4 866	6 641
Sum varige driftsmidler		<u>6 706</u>	<u>9 043</u>
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
Investeringer i datterselskap	8	500	500
Obligasjoner og andre fordringer	12	110 897	77 649
Aksjer og andeler	9	232 687	232 687
Sum finansielle anleggsmidler		<u>344 085</u>	<u>310 836</u>
Sum anleggsmidler		<u>350 791</u>	<u>319 880</u>
Omløpsmidler			
<i>Fordringer</i>			
Fordring på selskap i samme konsern	14	2 672	2 960
Kundefordringer		<u>28 555</u>	<u>30 555</u>
Sum fordringer		<u>31 227</u>	<u>33 515</u>
<i>Investeringer</i>			
Markedsbaserte aksjer	10	1 208 083	1 195 582
Sum investeringer		<u>1 208 083</u>	<u>1 195 582</u>
Bankinnskudd, kontanter ol	6	<u>1 034 020</u>	<u>966 949</u>
Sum omløpsmidler		<u>2 273 331</u>	<u>2 196 046</u>
Sum eiendeler		<u>2 624 122</u>	<u>2 515 926</u>

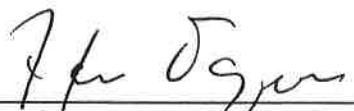
Fellesforbundet

Balanse

Beløp vises i tusen kr	Note	2017	2016
Egenkapital			
<i>Opptjent egenkapital</i>			
Annen egenkapital	15	2 203 786	2 089 762
Sum opptjent egenkapital		2 203 786	2 089 762
Sum egenkapital		2 203 786	2 089 762
Gjeld			
<i>Avsetninger for forpliktelser</i>			
Pensjonsforpliktelser	3, 4, 5	112 211	128 863
Andre avsetninger for forpliktelser	11	256 374	248 228
Sum avsetning for forpliktelser		368 585	377 091
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
Leverandørgjeld		10 736	8 403
Skyldige offentlige avgifter	2, 6	8 819	7 958
Annen kortsiktig gjeld	13	32 196	32 711
Sum kortsiktig gjeld		51 750	49 072
Sum gjeld		420 336	426 164
Sum egenkapital og gjeld		2 624 122	2 515 926

31. desember 2017

Oslo, 29. mai 2018

Jørn-Henning Eggum
Forbundsleder

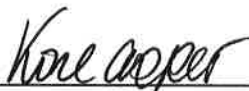
Steinør Krogstad
Nestleder

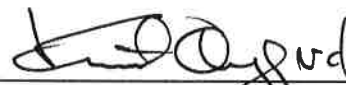
Clas Haarek Delp
Forbundssekretær

Hege Skulstad Espe
Forbundssekretær

Kine Asper
Forbundssekretær

Knut Antvard Øygard
Forbundssekretær

Per Skau
Forbundssekretær

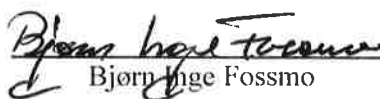
Arild Håvik

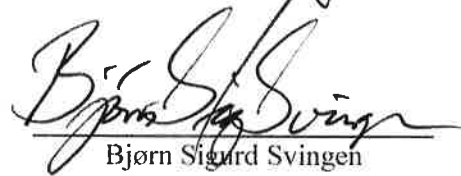
Atle Tranøy

Bjørn Gottschlich

Bjørn Inge Fossmo

Bjørn Sigmund Svingen

Cecilie Søllesvik

Christian Justnes

Endre Lie

Håkon Waastad Gillerhaugen

John Erik Molin

Julie Wilhelmsen

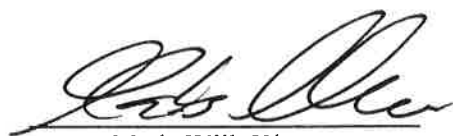
Kristian Mork

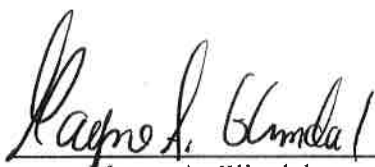
Kristin Mulleng Sezer

Kyrre Næsfby

Mads Wiik Kleven

Magne A. Glimdal

Paul R. Kristiansen

Richard Storevik

Roald Stykket

Roar Abrahamsen

Rolf Geir Hillestad

Sisilie Benjaminsen

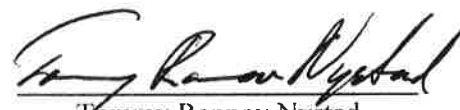
Steffen Høiland

Stig Jarle Hansen

Svein Erik Veie

Tommy Rannov Nystad

Unni Bjerknes
Unni Bjerknes

Vidar Schei
Vidar Schei

Terje Johansen
Terje Johansen

Trine Szabo
Trine Szabo

Kontantstrømoppstilling

Beløp vises i tusen kr

	Note	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter			
Årsresultat		105 138	113 530
Endringer i kostnadsavsetninger		8 146	-6 940
Ordinære avskrivninger	5	4 454	5 825
Nedskrivning finansielle eiendeler		631	2 436
Verdiendring markedsbaserte aksjer	10	-49 868	-55 398
Endring i andre tidsavgrensningsposter		-3 432	3 911
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		<u>65 070</u>	<u>63 364</u>
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	5	-2 117	-1 173
Utbetalinger ved investering i markedsbaserte omløpsmidler	10	-86 126	-55 710
Innbetaling ved salg av investering i markedsbaserte omløpsmidler	10	123 492	55 633
Utbetaling ved investering i langsiktige aksjer og andeler	9	-33 248	-46 452
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		<u>2 002</u>	<u>-47 702</u>
Netto endring i likvider i året		67 071	15 662
Kontanter og bankinnskudd per 01.01		<u>966 949</u>	<u>951 287</u>
Kontanter og bankinnskudd per. 31.12		<u>1 034 020</u>	<u>966 949</u>

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

Kontingentinntekter og kontingentkostnader

Kontingentinntekter inntektsføres løpende gjennom året. Andre driftsinntekter inntektsføres i takt med utførelsen av tjenester. Kontingentkostnader utgiftsføres i samme periode som tilhørende kontingentinntekt iht. sammenstillingsprinsippet.

Datterselskap/tilknyttet selskap

Datterselskapet og tilknyttede selskaper vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Konsolidering av datterselskap er utelatt da enheten er vurdert å være uvesentlig.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter og bankinnskudd med ev. opprinnelige bindinger inntil tre måneder eller mindre. I kontantstrømoppstillingen for konsernet er kontanter og kontantekvivalenter definert som over og presentert netto etter trukket kassekreditt. Fellesforbundet har overført midler til ekstern forvaltning som forestår forvaltningen av disse midlene. Det foretas kontinuerlig vurderinger av investeringer med henblikk på kjøp og salg av disse. Bankbeholdningen tilknyttet midler til forvaltning er klassifisert som kontanter og endringen i denne bankbeholdningen (som representerer netto av kjøp og salg av investeringer) er presentert netto i kontantstrømoppstillingen. Kun overføring av midler mellom kontoen hos ekstern forvalter og Fellesforbundet er behandlet som kontanttransaksjoner som bruttoføres i kontantstrømoppstillingen.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene

inntektsføres som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

Finansielle anleggsmidler

Finansielle anleggsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Pensjoner

Fellesforbundet dekker sine forpliktelser etter lov om obligatorisk tjenestepensjon gjennom tilskudd- og ytelsesplaner. Forbundets ytelsesplaner er lukket. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Planendringer resultatføres gjennom året for endring av pensjonsplan. Estimatavvik føres løpende mot opptjent egenkapital i tråd med IAS 19 om pensjoner. Forbundets tilskuddsplaner kostnadsføres etter opptjening.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Note 2 - Lønnskostnader, antall ansatte, lån til ansatte og godtgjørelse til revisor

Beløp vises i tusen kr

<i>Lønnskostnader</i>	2017	2016
Lønninger	91 858	89 613
Arbeidsgiveravgift	15 173	15 051
Pensjonskostnader	9 878	13 992
Andre ytelser	3 668	6 168
Sum	120 577	124 824

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt i snitt 144 ansatte.

Ytelser til ledende personer

	Godtgjørelse	Pensjonsutgifter	Andre godtgjørelser
Forbundsleder	1 011	95	40

Forbundet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Lønn til forbundsleder fastsettes av forbundsstyret. Han er innplassert i forbundets lønnsystem. Det utbetales ikke forbundsstyrehonorar til den daglige ledelsen. Det er utbetalt TNOK 737 i forbundsstyrehonorar til øvrige styremedlemmer.

Det er ikke inngått avtale med forbundsleder eller medlemmer av forbundsstyret om særskilt vederlag ved opphør eller endring av vervet.

Ansatte i Fellesforbundet har lån på til sammen TNOK 10 056. Boliglån avdras over maksimum 20 år og billån avdras over maksimum 8 år, rentesats for boliglån er 2,2 % og for billån 0,2 % per 31.12.2017. Rentesatsene reguleres med bakgrunn i skattefri rentesats fastsatt av myndighetene. For boliglånene gjelder at de er sikret ved pant i fast eiendom.

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende ansatte, tillitsvalgte

Forbundsleder har per 31.12.17 ikke lån i Fellesforbundet.

Revisjonshonorar

<i>Godtgjørelse til revisor er fordelt på følgende:</i>	2017	2016
Revisjon	800	781
Andre tjenester utenfor revisjon	351	268

Merverdiavgift er inkludert i revisjonshonoraret

Note 3 - Pensjoner sikret og usikret ordning tjenstepensjon

Beløp vises i tusen kr

Fellesforbundet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Forbundets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov, gjennom ytelsesplaner og tilskuddsplaner.

Forbundet har pensjonsordninger som omfatter i alt 49 aktive og 146 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap.

Valgte og ansatte fra og med 01.07.04 er omfattet av en tjenstepensjonsordning etter Lov om innskuddspensjon. Et antall på 88 valgte og ansatte omfattes av ordningen per 31.12.17. Pensjonsalder er 67 år. Pensjonsgrunnlag er all lønn (godtgjørelse for arbeid) begrenset oppad til 12 G med fratrekk for 1 G. Månedlig spareinnskudd utgjør 1/12 av beregningsgrunnlaget. Spareinnskuddet beregnes med 7 % av fast lønn mellom 0 G og 7,1 G og 12 % av fast lønn mellom 7,1 G og 12 G.

Valgte og ansatte fra før 01.07.04 er omfattet av en tjenstepensjonsordning etter Lov om foretakspensjon.

Pensjonsalder er 67 år. Pensjonen avkortes forholdsmessig ved kortere tjenestetid enn 30 år. Pensjonsgrunnlaget er fast lønn begrenset oppad til 12 G. En livsvarig ytelse fra 67 år fremkommer som differansen mellom 70 % av pensjonsgrunnlaget og en beregnet alderspensjon fra

Folketrygden. Alderspensjonen utgjør 0,75 % av Folketrygdens grunnbeløp tillagt antatt tilleggspensjon beregnet etter Finanstilsynets modell.

For enkelte av de som var i den valgte ledelsen per 01.07.07 er det etablert en bedriftspensjon med en ytelsesplan som gir rett til en ytelse på 70 % av lønnen vedkommende hadde ved opphør av funksjonstiden og fram til 67 år.

Økonomiske forutsetninger:

	2017	2016
Diskonteringsrente	1,90%	2,00%
Forventet G-regulering	2,25%	2,25%
Forventet avkastning på fondsmidler	2,40%	3,60%
Forventet årlig lønnsvekst	2,50%	2,50%
Årlig regulering av pensjoner under utbetaling	2,25%	2,25%
Antatt uttakstilbøyelighet AFP	50,00%	50,00%

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

Sikret og usikret ordning

	2017	2016
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 942	7 278
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 866	5 786
Fradrag for forventet avkastning på pensjonsmidler	-3 930	-3 501
Kostnadsført tilskudd til innskuddsplaner	4 113	4 135
Netto pensjonskostnad	11 991	13 698

	2017	2016
Opptjente pensjonsrettigheter	-290 901	-297 117
Pensjonsmidler	203 378	195 703
Netto pensjonsmidler (+) /-forpliktelser (-) inkl. AGA	-87 523	-101 413
Herav 14,1 % arbeidsgiveravgift	12 341	14 299

	Sikret ordning	Usikret ordning
Opptjente pensjonsrettigheter	-255 040	-35 861
Pensjonsmidler	203 378	
Netto pensjonsmidler (+) /-forpliktelser (-) inkl. AGA	-51 662	-35 861
Herav 14,1 % arbeidsgiveravgift	7 284	5 056

Endringer i netto pensjonsforpliktelse

	Sikret ordning	Usikret ordning
Netto pensjonsforpliktelse per 01.01	62 775	-38 638
Resultatført pensjonskostnad	-5 471	-752
Innbetalt premie inkl. AGA	8 971	2 257
Estimatavvik ført mot egenkapitalen	7 613	1 272
Netto pensjonsforpliktelse per 31.12 inkl. AGA	-51 662	-35 861

Oversikt pensjonsforpliktelse alle ordninger

	2017	2016
Sikret og usikret ordning	87 523	101 413
DnFp sentralt (se note 4)	24 688	27 449
Sum pensjonsforpliktelse inkl. AGA	112 111	128 863

Oversikt pensjonskostnad alle ordninger

	2017	2016
Pensjonskostnad sikret og usikret ordning	6 223	11 200
Pensjonskostnad DnFp sentralt (se note 4)	-659	-1 516
Pensjonskostnad DnFp lokalt (se note 5)	328	181
Kostnadsført tilskudd til innskuddsplaner	4 113	4 135
Arbeidsgiveravgift	1 411	1 975
2 % pensjonstrekk ansatte	-1 804	-1 744
Sum pensjonskostnad	9 612	14 231

Note 4 - Forpliktelser til Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse - forbundet sentralt

Beløp vises i tusen kr

Fellesforbundets sentrale pensjonsforpliktelse i DnFp per 31.12.2017:

Per 31.12.2017 var forbundets forpliktelse til DnFp (Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse -LOs pensjonskasse) beregnet av Gabler og Wassum AS til å utgjøre i alt TNOK 24 688. Årets beregning viser en reduksjon i forpliktelsene på TNOK 2 761. I 2017 har forbundet innbetalt netto TNOK 2 102 til denne ordningen. Pensjonsordningen omfatter i alt 24 personer og er behandlet slik i regnskapet for 2017:

	2017	2016
Beregnet pensjonsforpliktelse 01.01	27 449	31 213
Beregnet pensjonsforpliktelse 31.12	24 688	27 449
Endring i beregnet pensjonsforpliktelse	2 761	3 764
Netto innbetalt til ordningen i 2017	2 102	2 248
Endring i avsetning for 2017	-2 761	-3 764
Inntektsført (-) / Kostnadsført (+)	-659	-1 516

LO har i henhold til avtale med forbundet forpliktet seg til å dekke 1/3 av forpliktelsen slik at forbundets netto forpliktelse knyttet til sentrale avtaler DnFp er TNOK 16 459. Fordringen til LO er bokført med TNOK 8 229 per 31.12.2017.

Note 5 - Garanti for forpliktelser til Den norske Fagorganisasjons pensjonskasse - lokale organisasjonsledd

Beløp vises i tusen kr

Fellesforbundets garanti for forpliktelser for lokale organisasjonsledds pensjonsforpliktelse i DnFp per 31.12.2017

Per 31.12.2017 var forbundets garanti for forpliktelse for lokale organisasjonsledd beregnet av Gabler og Wassum AS til å utgjøre i alt TNOK 8 763. Årets beregning viser en reduksjon i forpliktelsene på TNOK 393. I henhold til avtaler inngått med de enkelte lokale ledd betalte forbundet TNOK 721 netto til denne ordningen i 2017. Pensjonsordningen omfatter i alt 13 personer. På bakgrunn av dette er forbundets forpliktelse behandlet slik i regnskapet for 2017:

	2017	2016
Beregnet pensjonsforpliktelse 01.01	9 156	9 674
Beregnet pensjonsforpliktelse 31.12	8 763	9 156
Endring i beregnet pensjonsforpliktelse	393	518
Innbetalt til ordningen i 2017	721	699
Endring i avsetning for 2017	-393	-518
Inntektsført (-) / Kostnadsført (+)	328	181

LO har i henhold til avtale med forbundet forpliktet seg til å dekke 1/3 av forpliktelsen i 5 avtaler. Fellesforbundets reelle forpliktelse knyttet til garantien for avtaler i DnFp for lokale organisasjonsledd er TNOK 6 776. Fordringen til LO er bokført med TNOK 1 987 per 31.12.2017.

Note 6 - Bankinnskudd

Beløp vises i tusen kr

	2017	2016
Bundne skattetrekksmidler utgjør per 31.12	9 000	9 000
Depositumskonto per 31.12	25	55
Sum	9 025	9 055

Beløpene over inngår i bankinnskudd per 31.12.

Note 7 - Varige driftsmidler

Beløp vises i tusen kr

	Tomter, bygninger og annen eiendom	Påkostning leide lokaler	Driftsløsøre, inventar, verktøy mm.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.2017	1 392	7 888	48 587	57 867
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	0	2 117	2 117
Anskaffelseskost 31.12.2017	1 392	7 888	50 704	59 985
Akk.avskrivning 31.12.17	-1 292	-6 148	-45 838	-53 279
Balanseført pr. 31.12.2017	100	1 740	4 866	6 706
Årets avskrivninger	0	561	3 893	4 454
Økonomisk levetid	0-20 år	5-6 år	3-5 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Note 8 - Datterselskap

Beløp vises i tusen kr

Selskap	Ervervet	Kontor	Eier- andel	Stemme- andel	Resultat 2017	Egenkapital pr. 31.12.17	Bokført verdi pr. 31.12.17
AS Eiendommer	01-01-1988	Oslo	100 %	100 %	245	1 028	500

Note 9 - Aksjer, egenkapitalbevis og andeler i andre selskaper

Beløp vises i tusen kr

	2017	2016
Sparebank 1 Gruppen AS	107 057	107 057
Sparebanken Hedmark*	122 907	122 907
Andre aksjer**	2 369	2 368
Andre Andeler	355	355
Sum	232 688	232 687

*Bokført verdi er kostpris på egenkapitalbevisene. Markedsverdi av egenkapitalbevisene er TNOK 176 557 per 31.12.17.

**Bokført verdi inkluderer TNOK 1 360 i Klassekampen etter deltagelse i kapitalforhøyelse i 2016.

	2017	2016
Renteinntekter	38 533	33 373
Aksjeutbytte	24 102	47 137
Kursgevinst og gevinst verdipapirer	32 789	45 664
Salg av aksjer i Bank 1 Oslo	0	46 636
Andre finansinntekter	1 898	1 788
Sum annen finansinntekt	97 322	174 598

Note 10 - Pengemarkedsfond, obligasjonsfond og aksjefond

Beløp vises i tusen kr

	2017	2016
Pengemarkedsfond	75 468	129 520
Obligasjonsfond	785 226	697 057
Aksjefond	347 388	369 004
Kortsiktige pengeplasseringer	1 208 083	1 195 582

Pengemarkedsfond: Består av andeler i til sammen to fond. Holberg Likviditet og Nordea Likviditet Pluss. Verdien av de finansielle anleggsmidlene er ført etter laveste verdis prinsipp.

Obligasjonsfond: Består av andeler i til sammen ti fond. Danske Invest Norsk Obligasjon Inst., DnB Obligasjon (III), Nordea Obligasjon III, KLP Obligasjon Global I, Storebrand Global Obligasjon, Nordea Global Statsobligasjon, DnB Global Credit Short, Payden Global Short Bond Fund NOK, Payden Global Bond Fund NOK og PGIM Global Corporate Bond Fund NOK. Verdien av de finansielle anleggsmidlene er ført etter laveste verdis prinsipp.

	Ant. andeler	Kostkurs per andel	Markedskurs per andel	Balanseført verdi i TNOK	Markedsverdi i TNOK
Aksjefond Norge					
Arctic Norwegian Equities Class D	45 491	1 354	1 887	61 602	85 836
Danske Invest Norske aksjer	14 408	3 321	6 466	47 852	93 168
Fondsfinans Norge	3 687	6 431	10 954	23 709	40 383
Storebrand Aksje Innland	1 790	29 192	49 281	52 265	88 234
Sum aksjefond Norge				185 428	307 621

	Ant. andeler	Kostkurs per andel	Markedskurs per andel	Balanseført verdi i TNOK	Markedsverdi i TNOK
Aksjefond Internasjonalt					
Delphi Global	8 301	1 591	3 176	13 209	26 362
KLP Aksje Verden Indeks	40 338	1 197	2 819	48 292	113 710
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	33 969	1 509	3 059	51 259	103 898
Nordea 2-Stable Emerging Markets Aksjer					
Etisk BI	210 766	100	106	21 178	22 267
Ardevora Global Long Only SRI-C	14 489 954	1	1	15 000	18 108
Storebrand Indeks Nye Markeder	10 024	1 299	1 689	13 022	16 926
Sum aksjefond Internasjonalt				161 960	301 271
Sum aksjefond totalt				347 388	608 892

Note 11 - Avsetning for forpliktelser

Beløp vises i tusen kr

	2017	2016
Avsetning Landsmøte i 2019	12 081	5 622
Forsikringsforpliktelse fritatte medlemmer	235 148	233 290
Avdelingenes gjeld LOs pensjonskasse	8 763	9 156
Grafisk Utdanningsfond langsiktig avsetning stipend	382	159
Sum	256 374	248 227

I vedtektene til Fellesforbundet fremgår det at ikke yrkesaktive medlemmer med minst 25 års sammenhengende medlemskap kan fritas for kontingent og dermed får dekket nærmere angitte forsikringsordninger vederlagsfritt. Med bakgrunn i denne vedtektsbestemmelsen var der per 31.12.2016 TNOK 233 290 for å dekke fremtidig forpliktelse knyttet til dekning av forsikringer for fritatte medlemmer.

Ved årets beregning har man lagt til grunn at prisstigningen vil ligge på 1,9 %. Beregningen per 31.12.2017 viser en forpliktelse på TNOK 235 148 i årets regnskap er endringen i avsetningen på TNOK 1 858 ført som kostand under forsikrings- og kontingentkostnader. Det er foretatt en neddiskontering av fremtidig forpliktelse, og årsaken til økningen kan i all hovedsak relateres til medlemsutvikling, lavere turnover og lavere premievekst enn forventet. Fremtidig forpliktelse er beregnet på grunnlag av statistisk informasjon over varighet på medlemskap og turnover på medlemsmassen.

En del av forbundets kostander påløper kun periodevis. Eksempelvis blir det bare gjennomført fullt tariffoppgjør hvert 2. år, landsmøte avholdes hvert 4. år og jubileer avholdes med enda lengre tidsintervall. Det er i samsvar med god regnskapsskikk å sette av for slike kostander i den perioden de blir pådratt. Avsetningene og tilbakeføring av disse er klassifisert under driftskostnader for å få et driftsresultat som gjenspeiler forbundets løpende drift.

I årets regnskap er det kostnadsført TNOK 6 459 i avsetning til landsmøte i 2019.

I forbindelse med salget av eiendommen Lilletorget 1 har det fremkommet usikkerhet knyttet til om isolasjonsmaterialet som er montert under fasadeplatene på bygget inneholder asbest. Forutsatt at bygget rives inne 1. juli 2021, har Fellesforbundet forpliktet seg til å dekke rimelig andel av merkostnader som påløper ved en eventuell fjerning og deponering av isolasjonsmaterialet. I 2016 ble det foretatt en materialprøve og analysen av denne viser ikke funn av asbest. Vår vurdering er at det er liten sannsynlighet for fremtidig utbetaling. Med bakgrunn i ovennevnte er det ikke foretatt noen avsetning for dette per 31.12.2017.

Note 12 - Lånekapital

Fellesforbundet har et evigvarende ansvarlig lån på TNOK 3 624 til SpareBank 1 Gruppen AS. Renter beregnes etterskuddsvis hvert halvår.

Fondsobligasjonslån til SpareBank 1 Østlandet på TNOK 51 000. Renteberegnes kvartalsvis etterskuddsvis. Lånet har ubegrenset løpetid, men med innløsningsrett i desember 2019.

Ansvarlig lån til SpareBank 1 Forsikring på TNOK 18 385. Renteberegnes kvartalsvis etterskuddsvis. Lånet har 10 års løpetid.

Obligasjonslån til SpareBank 1 Østlandet på TNOK 17 000. Renteberegnes kvartalsvis etterskuddsvis. Lånet har 10 års løpetid, men med innløsningsrett etter 5 år

Note 13 - Annen kortsiktig gjeld

Beløp vises i tusen kr

	2017	2016
Gjeld organisasjonsledd	16 723	13 897
Skyldig kontingent	4 853	8 532
Skyldig feriepengar	9 964	10 036
Øvrig kortsiktig gjeld	656	246
Sum annen kortsiktig gjeld	32 196	32 711

Note 14 - Mellomværende med selskap i samme konsern og tilknyttet selskap

Beløp vises i tusen kr

<i>Fordringer</i>	2017	2016
Kortsiktig fordring til AS Eiendommer	2 672	2 960

Fellesforbundet har i 2017 hatt en renteinntekt tilknyttet denne langsiktige fordringen på TNOK 68.

Note 15 - Egenkapital

Beløp vises i tusen kr

	2017	2016
Egenkapital 01.01.2017	2 089 762	1 954 848
Årsresultat	105 138	113 530
Estimatavvik ført direkte mot EK	8 886	21 384
Egenkapital 31.12.2017	2 203 786	2 089 762

Note 16 - Husleieavtaler

Beløp vises i tusen kr

	Årlig leie betalt	Hvorav videre- fakturert
Leieavtaler inntil 3	1 795	
Leieavtaler 3-5 år	2 234	1 010
Leieavtaler over 5 år	8 973	
Sum	13 002	1 010

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til representantskapsmøtet i Fellesforbundet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Fellesforbundet som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av organisasjonens finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av organisasjonen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i organisasjonens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og forbundsleder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. '.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til organisasjonens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle organisasjonen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig

dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om organisasjonens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at organisasjonens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

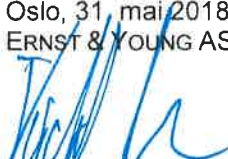
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av organisasjonens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 31. mai 2018
ERNST & YOUNG AS

Kjetil Andersen
statsautorisert revisor

The logo of Fellesforbundet is a stylized, symmetrical emblem in a dark red color. It features a central horizontal bar with a circular element in the middle, and two large, curved, wing-like shapes extending upwards and outwards from the bar. The background of the entire page is a dark, moody photograph of a sky at dusk or dawn, with a thin crescent moon visible in the upper center.

Fellesforbundet

Besøksadresse: Lilletorget 1, 0184 Oslo,
Postadresse: Postboks 9199, Grønland, 0134 Oslo
Telefon: 23 06 31 00

www.fellesforbundet.no / post@fellesforbundet.no